

Győri Ítéltábla, mint másodfokú bíróság
Bf.90/2015/3. szám

A Győri Ítéltábla, mint másodfokú bíróság Győrött, a 2016. évi március hó 1. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta a következő

v é g z é s t :

Az emberölés bűntette miatt **vádlott** ellen indult büntető ügyben a Győri Törvényszék 2015. évi november hó 10. napján kihirdetett 2.B.308/2015/12. számú **ítéletét helybenhagyja.**

A **vádlott** által a 2015. január hó 19. napjától a mai napig előzetes fogvatartásban töltött időt a kiszabott szabadságvesztésbe beszámítja.

A másodfokú eljárásban 10.000.- /Tízezer/ Ft bűnügyi költség merült fel, melyet a vádlott köteles felhívásra az államnak megfizetni.

I n d o k o l á s :

A Győri Törvényszék 2015. november 10. napján nyilvános tárgyalás alapján hozott 2.B.308/2015/12. számú ítéletével a 2015. január 19. napjától előzetes fogvatartásban lévő vádlottat bűnösnek mondta ki emberölés bűntettében (Btk. 160. § (1) bekezdés). Ezért 6 év szabadságvesztésre és 6 év közügyektől eltiltásra ítélte. Rendelkezett arról, hogy a szabadságvesztést börtönben kell végrehajtani. Az előzetes fogvatartásban eltöltött időt a kiszabott szabadságvesztés tartamába beszámította. Rendelkezett arról, hogy az elítélt a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

A Győri Törvényszék Gazdasági Hivatalánál Bj.I.145/2015. szám alatt bevételezett 4. tételszámú kés elkobzását elrendelte. A további bűnjelek lefoglalását megszüntette és (1-3., 5-8. sorszám alattiak) és megsemmisítésüket elrendelte. Kötelezte vádlottat 456.623.-forint felmerült bűnügyi költség megfizetésére az állam javára.

Az ítélet ellen a nyilatkozattételre fenntartott három napban, az ügyész a vádlott terhére, a büntetés súlyosítása érdekében jelentett be fellebbezést.

Az ügyészi álláspont szerint a vádlott cselekményének tárgyi súlyára, az egyenes ölési szándékára figyelemmel, a tettarányos büntetéskiszabásnak és az enyhítő körülmények tényleges súlyának a középértéket jobban megközelítő szabadságvesztés büntetés alkalmazása felelhet meg.

A Győri Fellebbviteli Főügyészség BF.325/2015/I/1. számú átiratában a fellebbezést fenntartotta és indítványozta az elsőfokú ítélet megváltoztatását, a tényállás kiegészítését és a büntetés kiszabási tényezők korrekcióját követően, a vádlottal szemben kiszabott fő és mellékbüntetés tartamának súlyosítását, egyebekben az elsőfokú ítélet helybenhagyását.

Az átiratban kiemelésre került, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást törvényesen folytatta le, a rendelkezésre álló bizonyítékokat a legszükségesebb mértékben értékelte. A tényállás kiegészítést annyiban indítványozta, hogy a szúrást követően a sértett még felállt, mintegy 30 métert megtett, majd egy másik folyosó szakaszon összeesett és ott is halt meg. Egyebekben a tényállást megalapozottnak tartotta és a cselekmény minősítésével is egyetértett.

Az indokolásból indítványozta mellőzni „a sértett közutálatnak örvendő” magatartására utaló kitételt, az ügyészi álláspont szerint az erre nézve tett megállapításnak nincs bizonyítékon nyugvó tényalapja.

A büntetés kiszabás során irányadó súlyosító és enyhítő körülmények körét azért indítványozta helyesbíteni, mivel az ügyészség álláspontja szerint az enyhítő körülmények között értékelt mentális állapotát a sértettnek, amely a gondnokság alá helyezését indukálta, továbbá a bűncselekmény következményei felismerésében mutatkozó enyhe - közepes fokú befolyásoltságát együttesen nem lehet figyelembe venni, mert ugyanazon körülmény két különböző szempont szerinti kétszeres értékelését jelenti.

E körben a vádlott beszámítási képességének korlátozottsága az, ami enyhítő körülményként értékelhető.

Nem tartotta figyelembe vehetőnek a vádlott fizikai állapotát sem enyhítő tényezőként, mert erre nézve bizonyítást nem folytattak le és ilyen adatokat a tényállás sem tartalmaz.

Az enyhítő körülmények köréből továbbá indítványozta mellőzni, hogy a sértett egész nap fenyegette a vádlottat, mivel a tényállásból és a rendelkezésre álló adatokból, egyszer elhangzott fenyegetésre lehet csak következtetni. Az emberölés büntetnének elkövetése mellett, nem jelenthet enyhítő tényezőt az alkalmosság.

Ily módon kizárólag a beszámítási képesség korlátozottságát, a sértetti közrehatást, valamint a vádlott idős korát, őszinte, feltáró, beismerő vallomását indítványozta a vádlott javára figyelembe venni. Mindezek a körülmények az ügyészi álláspont szerint, a büntetési tétel középértékétől történő nagymértékű eltérést a vádlott javára nem indokolnak. Kitért arra is a fellebbviteli főügyészség, hogy a Btk. 35. § (2)

bekezdésének alkalmazására nem volt szükség, mert a törvényi rendelkezés folytán kell a szabadságvesztést egyébként is börtönfokozatban végrehajtani.

A fellebbviteli főügyészség képviselője az ítéletábra nyilvános ülésén az átiratban írt indítványt azonos tartalommal fenntartotta. Indítványozta tehát az iratokból korrigálni a történeti tényállást, a súlyosító és enyhítő körülmények körét, valamint a sértetti közrehatást, ehelyett tényállásbeli alapja szerint csak a sértett egész napi viselkedése lehet enyhítő tényező, továbbá a bűncselekmény elszaporodottságát.

Utalt rá, hogy a középértéktől való jelentős eltérés az egyébként is korrigálni szükséges, hivatkozott enyhítő körülményekkel nem indokolható és ha egyéb törvényi feltételek nincsenek, a bűncselekmény végrehajtási fokozata a törvényi szabályozásra figyelemmel, börtön.

A vádlott védője perbeszédében az elsőfokú ítélet helybenhagyását indítványozta. Álláspontja szerint, a súlyosító és enyhítő körülmények értékelése helytálló, ezért egyetértett a büntetési tételkereten belül első fokon kiszabott büntetéssel.

A vádlott az utolsó szó jogán csatlakozott védőjéhez és elmondta, hogy a sértett mindent lopott, kicsalt még tőle 20.000,- forintot is, állandóan kávéra és cigarettára kért pénzt.

Az ítéletábra a bejelentett ügyészi fellebbezés alapján a Győri Törvényszék ítéletét a Be. 348. § (1) bekezdés szerint teljes körben, az azt megelőző eljárással együtt bírálta felül.

Ennek eredményeként a súlyosításra irányuló jogorvoslati kérelmet és a fellebbviteli főügyészségi indítványt a súlyosítására vonatkozó részében, nem találta alaposnak.

Elsődlegesen megállapította, hogy a törvényszék olyan mulasztást, ami az érdemi felülbírálatot akadályozná, illetve amelyet a másodfokú eljárásban kellett volna orvosolni, nem vétett. A nyomozóhatóságnak a bizonyítékok felterítésével, beszerzésével kapcsolatos eljárási cselekményei szintén megfelelnek a törvényességi követelményeknek, következésképpen a felülbírálat valamennyi első fokon figyelembe vett bizonyítékra kiterjedhetett.

Az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítási eszközöket teljes körűen a tárgyalás részévé tette, a bizonyítékértékelésbe beemelte mindezekből a bizonyítási eszközökből származó bizonyítékokat, a ténymegállapításokhoz vezető értékelő

tevékenységét a legszükségesebb szinten, de még elégséges módon az ítéletben megindokolta.

A vádlott pszichés és mentális állapotának tisztázása érdekében beszerezte a vádlott gondnokság alá helyezéséről szóló bírósági határozatot és az alapjául szolgáló igazságügyi pszichiáter szakértői véleményt, valamint a büntetés-végrehajtási intézet főorvosa által az aktuális egészségi állapotáról adott tájékoztatást, amely szerint fogvatartása alatt a vádlott állapota javuló tendenciát mutat, pszichésen kompenzált, gyógyszeres kezelését abbahagyták. A tárgyaláson kihallgatta Dr. Szabó Ferenc igazságügyi pszichiáter szakértőt, aki egyértelműsítette, hogy a gondnokság alá helyezési eljárásban és a vádlott terhére rótt bűncselekmény tekintetében a büntetőeljárásban elvégzett szakértői vizsgálatok célja között lényegi különbség van. A gondnokság alá helyezésnél az életvezetésben meglévő vádlotti képességek meglétére - hogyan él bizonyos jogokkal és kötelezettségekkel, miként fog az élet bizonyos helyzeteiben működni - adott a szakértő választ, vagyis a mindennapi ügyek vitelére vonatkozik a cselekvőképességre levont szakértői következtetés, míg a büntetőjogilag értékelhető beszámítási képessége tekintetében azt tisztázták, hogy a meglévő pszichés képessége amivel bír a vádlott, milyen lehetőséget adott a helyes döntésre és konfliktus megoldásra. Ezekkel a képességekkel a vádlott enyhe-közepes fokban korlátozottan bír.

A vádlott gondnokság alá helyezése tekintetében az elsőfokú bíróság által beszerzett okiratok, az elmeállapotáról készült és a tárgyaláson ismertetett szakvélemény, annak szóbeli kiegészítése alapján, tehát helytállóan került az ítéletben rögzítésre a vádlott büntetőjogi beszámítási képességének korlátozottsága. Azon túl, hogy **vádlottat** a kóros elmeállapota enyhe-közepes fokban korlátozta cselekménye elkövetéskor annak következményei felismerésében és a felismerésnek megfelelő magatartás tanúsításában, az életvezetéshez, ügyei viteléhez szükséges belátási képessége is tartósan, nagymértékben csökkent, ezért helyezték gondnokság alá és szociális gondozó intézetbe.

Az elsőfokú bíróság a tényállás történeti részét is, az ügyben rendelkezésre álló bizonyítékokkal összhangban állapította meg.

A bizonyítékként értékelt orvosszakértői vélemény, annak kiegészítése, a helyszínelési jegyzőkönyvben és annak fényképmellékletében foglaltak, a tárgyi bizonyítékként szolgáló elkövetéshez használt kés, **1. tanú** tanúvallomása, a vádlott nyomozás során tett beismerő vallomása és az okirati bizonyítékok alapján aggálytalan megállapítható, hogy milyen előzmények után hajtott végre eszközös támadást a vádlott **sértettel** szemben és ezzel összefüggésben milyen, a halálához vezető sérüléseket okozott.

Vádlott az eljárás során már a nyomozati szakban feltárta, hogy mi volt az oka, amiért bántalmazta a sértettet és hogy a nála lévő késsel megszúrta. Gyanúsított kihallgatásán elmondta, hogy a sértett kijelentését, miszerint soha nem fogja a pénzét visszaadni, hallotta a folyosóról, majd kiment és kérte a pénzét, amire a sértett fenyegetően válaszolt, ezért visszament a szobájába a késért, majd az ülő helyzetben lévő sértettet több alkalommal megszúrta a mellénél. Előzetes letartóztatásának elrendelése tárgyában 2015. január 21-én tartott ülésen a nyomozási bíró előtt ugyanígy elismerte, hogy háromszor megszúrta késsel a sértettet. A tárgyaláson nem tett vallomást, de fenntartotta a korábban elmondottakat.

Az ügyben a vádlott beismerő vallomása túl, rendelkezésre állnak a helyszínen rögzített adatok, amelyből megállapítható, hol ült a sértett, amikor a vádlott három alkalommal megszúrta.

Nyomon követhető a helyszíni adatokból és a tanúként meghallgatott nővér vallomásából, hogy a sértett a szúrások után még fel tudott állni, 30 méter után esett össze egy másik folyosó szakaszon, a még életében lévő sértettet a szociális otthon személyzete, majd a kérkező mentősök elmozdították. Az Országos Mentőszolgálatól beszerzett mentési dokumentáció szerint, kérkezéskor a sértettnek már nem volt keringése, a holttest helyszíni vizsgálatát végző orvosszakértő a halál idejét 18 és 18.30 közötti időre vélelmezte.

1. tanú elmondása szerint a vádlott a történetek után azonnal elismerte neki a sértett megszúrását, amiért nem akarta visszaadni a pénzét. Nyilatkozott arra is a tanú, hogy a személyzetnek nem volt egyértelmű a sértett sérülése, az ujját látta a tanú véresnek, jelentős vérzéssel kifelé nem járt a sérülés. A sértettet miután a többi gondozott jelentette, hogy megsérült, még átöltöztették, majd mentőt hívtak hozzá.

Az igazságügyi boncleleti, szövettani vizsgálati adatokon, a szakértőknek átadott és az elkövetéshez használt kés vizsgálati leletén nyugvó orvosszakértői vélemény alapján volt rögzíthető a tényállásban a bántalmazás módja, a sértett testen keletkezett sérülések elhelyezkedése, az erőbehatások mértéke. Az objektív, orvosszakértői bizonyítás anyaga alátámasztja, hogy a sértett halálát a főverőér és a bal tüdő szúrt sérüléseihez társult, a szívburokba és a bal mellüregbe történt elvérzés okozta, amely közvetlen okozati összefüggésben áll a vádlottól elszenvedett két közepes erejű szúrt sérülésével, a sértett halálát a legkorábbi orvosi segítség sem tudta volna elhárítani.

A sértett aznapi alkoholos befolyásoltságát az orvosszakértői vélemény szintén leigazolja.

Ezen bizonyítékok alapján a vádlott beismerő vallomása túlnyomó részének elfogadása a tényállás alapjául, az elsőfokú bíróság részéről okszerű volt és a bizonyítékokból származó adatok a tényállás valamennyi lényeges pontját kétséget kizáróan alátámasztják.

A tényállás történeti részéből az ítélet tábla a fellebbviteli főügyészség indítványának megfelelően mellőzte az ítélet negyedik oldal hetedik bekezdéséből azt a megállapítást, hogy a sértett „közutálatnak örvendett”, ehelyett az adatok alapján azt rögzíti, hogy a sértett betegtársait meglopta, a viselkedésével szemben kifogások merültek fel. Továbbá kiegészíti az ítélet harmadik oldal nyolcadik bekezdését folytatólágosan azzal, hogy „A sértett a szűrást követően felállt, még mintegy harminc métert megtett és egy másik folyosószakaszon esett össze.”

A Be. 352. § (1) bekezdés a.) pontja szerinti iratokból történt pontosítással az első fokon megállapított tényállás a felülbírálat során is irányadó volt, határozatát az ítélet tábla erre alapította.

Az elsőfokú bíróság a megalapozott tényállásból helytállóan vont következtetést a vádlott bűnösségére és a cselekményének minősítése, a rá vonatkozó jogi indokolással együtt megfelel a büntető anyagi jog szabályainak.

Az elsőfokú bíróság részletesen foglalkozott azzal, hogy erős felindulás miatt nem állapítható meg a vádlott javára. Ezzel kapcsolatban a bizonyítékok törvényes értékelésén nyugszik az a megállapítása, hogy az ittas sértett viselkedése a vádlottal szemben, miért nem tekinthető méltányolható külső kiváltó oknak, még ha a viselkedése a gondozott társai irányába nem is volt mindig megfelelő. Az ölési cselekmény elkövetését nem magyarázza a vádlottnál, hogy a sértettre haragudott, mert hosszú idő óta nem adta vissza a pénzét és ezt aznap is hangoztatta.

Az elsőfokú bíróság jogi értékelése helytálló abban is, hogy külső tárgyi és személyi tényezők alapján, a vádlott egyenes ölési szándékára kell következteteni.

A tényállásból következően a vádlott a támadásra nem számító, ülő helyzetben lévő ittas sértettet a hegyezett végű, élesre köszörült késsel, háromszor - legalább közepes erőbehatással két esetben - a bal oldali mellkasfelén megszúrta. A vádlottnak fel kellett ismernie, hogy ez a bántalmazási mód a sértett halálához vezethet, amihez viselkedéséből kitűnően közömbösen viszonyult, visszament a szobájába és eszegetett, olvasgatott, érzelmileg annyit fűzött az esethez a nővér kérdésére válaszolva, hogy "legalább nem lopkod többet." Az erőbehatások száma, ereje és a sértett élete iránti közömbössége azt támasztják alá, hogy a vádlott kívánta a sértett halálát és ennek megfelelően cselekedett.

A vitatott büntetés kiszabást illetően, az ítélet tábla nem osztotta a fellebbviteli főügyészség álláspontját abban, hogy a vádlottra első fokon kiszabott büntetés az értékelhető bűnösségi körülményekhez, a bűncselekmény tárgyi súlyához képest eltúlzottan enyhe lenne, mivel az összes büntetés kiszabási szempont

figyelembevételével, az adott büntetési kereten belül meghatározott jogkövetkezmény nem tekinthető törvénysértően enyhe joghátránynak.

Az elsőfokú bíróság a büntetés kiszabásánál többségében helyesen tárta fel a súlyosító és enyhítő körülményeket, ezek a fellebbviteli főügyészségi indítvány szerint szorúlnak - egy kivételével - korrekcióra. Helytállóan hivatkozott rá a fellebbviteli főügyészség, hogy a súlyosító körülmények köréből a hasonló jellegű bűncselekmények elszaporodottságát, ezt alátámasztó statisztikai adatok hiányában, mellőzni kell. A sértetti közrehatást, a " közutálatát ", hogy egész nap fenyegette a vádlottat, szintén mellőzte az ítéletábra, mivel a tényállásban egyszer elhangzott fenyegetés került rögzítésre, nem pedig egész napos provokálás. Az ölési cselekmény egyszeri elkövetése az adott alkalom kihasználásával, szintén nem olyan körülmény, ami a vádlott javára enyhítő tényezőként figyelembe vehető.

A vádlott javára értékelt elnehezült mentális, fizikai állapotát illetően, a mellőzésére irányuló fellebbviteli főügyészség indítványt az ítéletábra nem fogadta el.

Valóban nem lehet a vádlott mentális állapotot kétszeresen értékelni, azonban a büntetés kiszabásánál az elsőfokú bíróságnak a személyi oldalt is vizsgálni kellett.

Vagyis az idős korú vádlottnak nemcsak a büntetőjogilag figyelembe vehető beszámítási képessége korlátozott, hanem a hanyatló fizikai és a szellemi állapotát is figyelembe véve, az életvitele valóban elnehezült, gondnokság alatt áll, mivel pszichés állapotánál fogva ügyei vitelére a belátási képessége tartósan, nagymértékben csökkent, a bűncselekmény elkövetése előtt elnehezült pszichés státusszal szociális gondozó intézetben élt. A vádlott tette következményének felismerésében enyhe- közepes fokban korlátozott, aminek komoly szerepe volt abban, hogy így reagálta le a sértettel fennálló konfliktus helyzetet, azt az előtörténetet, ami a sértett magatartásához köthető. Mindezeket túl, meghatározza a büntetés kiszabását vele szemben a többi, elsőfokú ítéletben feltárt bűnösségi körülmény is. Ilyen a vádlott javára értékelt körülmény a büntetlen életvitele, ami a koránál fogva nagyobb nyomatékkaal vehető figyelembe, feltáró jellegű, beismerő vallomása, valamint adott esetben az enyhítő szakasz alkalmazását is megalapozó enyhe-közepes fokú korlátozottsága az elmeműködésének, továbbá jelentősége van annak is, hogy az intézetben a vádlottal nem volt probléma, a közösségben elfogadták, míg a sértett rendszeresen konfliktusba került az intézet lakóival.

Az emberi élet védelme indokolja a tetтарыыos büntetés kiszabását, az ügyész fellebbezés erre helyezte a hangsúlyt, azonban a büntetéskiszabás valamennyi követelményének megfelelően ezen belül kiemelve az egyénre szabott arányos büntetéskiszabási elveket, az első fokon meghatározott büntetés nem értékelhető törvénysértően enyhének.

Az adott büntetési tételkeret között kiszabott büntetést viszont kisebb mértékben a fellebbviteli bíróság nem változtathatja meg a Be. 372. § (1) és (2) bekezdésére figyelemmel.

A vádlott javára figyelembe vett büntetési kiszabási tényezők - különösen a büntetlensége, az életkora, mentálisan és pszichésen, illetve fizikailag elnehezült állapota - nagyobb mérvű súlyosítást nem tesznek lehetővé. A vádlott esetében a középérték alatti szabadságvesztés büntetés kellő mértékű ahhoz, hogy hasonló jellegű, újabb bűncselekmény elkövetésétől szabadulása után a vádlottat visszatartsa és alkalmas annak biztosítására, hogy bűncselekmény elkövetésétől másokat is visszatartson.

Mivel nem tárt fel az ítélet tábla olyan többlet okokat, ami a büntetés jelentős mértékű súlyosítást indokolná, az erre irányuló indítványnak nem adott helyt.

Az elsőfokú ítéletet az ítélet tábla a fentiek szerint, a Be. 371.§ (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az elsőfokú bíróság az előzetes fogvatartásban eltöltött beszámította, de az időpontját nem tüntette fel az ítélet rendelkező részében. Az ítélet tábla ezért Btk. 92.§ (1) bekezdése alapján, az előzetes fogvatartásban töltött idő 2015. január hó 19. napjától történő beszámításáról rendelkezett a másodfokú határozathozatal napjáig.

Az ítélet ötödik oldal ötödik bekezdésében írt, a Btk. 35. § (2) bekezdés alkalmazására történő téves hivatkozást mellőzte, mivel a törvény kógens rendelkezése folytán kell a szabadságvesztést börtönben végrehajtani és ez nem enyhébb végrehajtási fokozat.

A másodfokú eljárásban kirendelt védő jelenléti díjával kapcsolatban felmerült bűnügyi költség megfizetésére a Be. 338. § (1) bekezdése alapján a vádlottat kötelezte.

Győr, 2016. március hó 1. napján

Dr.Kovács Tamás sk.
a tanács elnöke

Dr.Miklós Mária sk.
a tanács tagja, előadó

Dr.Takácsné dr.Helyes Klára sk.
a tanács tagja

Z á r a d é k :

Ezzel a végzéssel a Győri Törvényszék 2015. november hó 10. napján kihirdetett 2.B.308/2015/12. számú ítélete 2016. március 1. napján jogerőre emelkedett és végrehajtható.

Győr, 2016. március 1. napján

Dr. Kovács Tamás sk.
a tanács elnöke

a kiadmány hitelül kiadó